

ĐỀ CƯƠNG ÔN TẬP VĂN 7 KÌ 2

I. Phần văn bản

Định nghĩa về tục ngữ

- Tục ngữ là câu nói dân gian ngắn gọn, ổn định, có nhịp điệu, hình ảnh, đúc kết những bài học của nhân dân về:
 - + Quy luật của thiên nhiên.
 - + Kinh nghiệm lao động sản xuất.
 - + Kinh nghiệm về con người và xã hội.

1. Tục ngữ về thiên nhiên và lao động sản xuất

a. Nghệ thuật:

- Sử dụng cách diễn đạt ngắn gọn, cô đúc.
- Sử dụng cách diễn đạt theo kiểu đối xứng, nhân quả, hiện tượng và ứng xử cần thiết.
- Tạo vần, nhịp cho câu văn dễ nhớ, dễ vận dụng.

b. Ý nghĩa văn bản:

Không ít câu tục ngữ về thiên nhiên và lao động sản xuất là những bài học quý giá của nhân dân ta.

2. Tục ngữ về con người và xã hội.

a. Nghệ thuật.

- Sử dụng cách diễn đạt ngắn gọn, cô đúc.
- Sử dụng các phép so sánh, ẩn dụ, đối, điệp từ, ngữ,...
- Tạo vần, nhịp cho câu văn dễ nhớ, dễ vận dụng.

b. Ý nghĩa văn bản:

Không ít câu tục ngữ là kinh nghiệm quý báu của nhân dân ta về cách sống, cách đối nhân xử thế.

3. Tinh thần yêu nước của nhân dân ta (Hồ chí Minh)

a. Nghệ thuật:

- Xây dựng luận điểm ngắn gọn, súc tích, lập luận chặt chẽ, dẫn chứng toàn diện, tiêu biểu, chọn lọc theo các phương diện:
 - + Lứa tuổi.
 - + Nghề nghiệp.
 - + Vùng miền...
- Sử dụng từ ngữ gợi hình ảnh (làn sóng, lướt qua, nhấn chìm..), câu văn nghị luận hiệu quả (câu có quan hệ từ...đến...)

- Sử dụng biện pháp liệt kê nêu tên các anh hùng dân tộc trong lịch sử chống ngoại xâm của đất nước, nêu tên các biểu hiện của lòng yêu nước của nhân dân ta.

b. Ý nghĩa văn bản.

Truyền thống yêu nước quý báu của nhân dân ta cần phát huy trong hoàn cảnh lịch sử mới để bảo vệ đất nước.

4. **Đức tính giản dị của Bác Hồ. (Phạm Văn Đồng)**

a. Nghệ thuật:

- Có dẫn chứng cụ thể, lí lẽ bình luận sâu sắc, có sức thuyết phục.

- Lập luận theo trình tự hợp lí.

b. Ý nghĩa văn bản.

- Ca ngợi phẩm chất cao đẹp, đức tính giản dị của chủ tịch Hồ Chí Minh.

- Bài tập về việc học tập, rèn luyện nói theo tấm gương của chủ tịch Hồ Chí Minh.

5. **Ý nghĩa của văn chương. (Hoài Thanh)**

a. Nghệ thuật:

- Có luận điểm rõ ràng, được luận chứng minh bạch và đầy sức thuyết phục, Có cách dẫn chứng đa dạng: Khi trước khi sau, khi hòa với luận điểm, khi là một câu truyện ngắn.

- Diễn đạt bằng lời văn giản dị, giàu hình ảnh cảm xúc.

b. Ý nghĩa văn bản:

Văn bản thể hiện quan niệm sâu sắc của nhà văn về văn chương..

6. **Sống chết mặc bay (Phạm Duy Tốn)**

a. Nghệ thuật:

+ Xây dựng tình huống tương phản- tăng cấp và kết thúc bất ngờ, ngôn ngữ đối thoại ngắn gọn, rất sinh động.

+ Lựa chọn ngôi kể khách quan.

+ Lựa chọn ngôi kể, tả, khắc họa chân dung nhân vật sinh động.

b. Ý nghĩa văn bản: Phê phán thói bàng quan vô trách nhiệm, vô lương tâm đến mức góp phần gây ra nạn lớn cho nhân dân của viên quan phụ mẫu- đại diện cho nhà cầm quyền Pháp thuộc; đồng cảm xót xa với tình cảnh thê thảm của nhân dân lao động do thiên tai và do thái độ vô trách nhiệm của kẻ cầm quyền gây nên.

7. **Ca Huế trên sông Hương (Hà Ánh Minh)**

a. Nghệ thuật.

Ngôn ngữ giàu hình ảnh, giàu biểu cảm, giàu chất thơ.

- Yếu tố miêu tả tái hiện âm thanh, cảnh vật con người một cách sinh động.

b. Ý nghĩa văn bản.

Qua ghi chép một buổi ca Huế trên sông Hương, tác giả thể hiện lòng yêu mến, tự hào về ca Huế, một di sản văn hóa độc đáo của Huế, cũng là một di sản văn hóa của dân tộc, nhắc nhở chúng ta phải biết giữ gìn, phát huy những giá trị văn hóa của dân tộc.

III/ Phần tập làm văn

A. Văn chứng minh

ĐỀ 1: Ít lâu nay, một số bạn trong lớp có phần lơ là học tập, em hãy viết một bài văn để thuyết phục các bạn: Nếu khi còn trẻ ta không chịu khó học tập thì lớn lên sẽ chẳng làm được việc gì có ích.

Dàn ý:

1. Mở bài:

- Việc học hành có tầm quan trọng rất lớn đối với cuộc đời của mỗi con người.
- Không có tri thức sẽ không làm được việc gì có ích.
- Chúng ta phải hiểu rằng: Nếu khi còn trẻ ta không chịu khó học tập thì lớn lên sẽ chẳng làm được việc gì có ích.

2. Thân bài:

a. Giải thích thế nào là học:

- Học tập là tiếp thu tri thức vốn có của nhân loại:
- + Học ở nhà trường: Kiến thức căn bản: Toán, Lý....tự học thêm bổ sung kiến thức chuyên sâu...
- + Ngoài xã hội: lý thuyết, kinh nghiệm thực tiễn...
- Mục đích của việc học tập là để không ngừng nâng cao trình độ hiểu biết, nhằm phục vụ cho công việc đạt hiệu quả cao hơn.
- +Thời đại khoa học kỹ thuật phát triển, không học sẽ lạc hậu, không theo kịp công nghệ...
- +Học là tất yếu.

b. Giải thích tại sao nếu còn trẻ mà không chịu học hành thì khi lớn lên sẽ chẳng thể làm được việc gì có ích:

- Không học hành đến nơi đến chốn thì sẽ không có kiến thức để bước vào đời.
- + Công việc cần trình độ.
- + Tư duy nhạy bén.
- Trình độ học vấn thấp dẫn đến trình độ suy nghĩ, tiếp thu kém, do đó không có khả năng làm tốt mọi công việc.
- + Không đáp ứng được nhu cầu công việc.
- Trong thời đại khoa học phát triển nhanh chóng như hiện nay, nếu không học, chúng ta sẽ không thể đáp ứng nhu cầu ngày càng cao của xã hội.
- + Không đủ kiến thức sẽ bị đào thải.

Hiện trạng:

- Một số học sinh lơ là học hành: ham chơi, giao du bạn xấu, bỏ học....
- Mất nhân cách, không có khả năng làm việc, trở thành gánh nặng cho gia đình, xã hội...

Mỗi cá nhân tự ý thức tầm quan trọng của việc học:

- Vận dụng kiến thức phổ thông vào thực tiễn sẽ đạt được thành quả về:
- + Tinh thần
- + Vật chất
- + Làm giàu cho cuộc sống bản thân, gia đình, xã hội

3. Kết bài:

- Học là nghĩa vụ, là quyền lợi của mỗi con người.
- Khi còn trẻ cần phải ý thức rõ tầm quan trọng của việc học hành.
- Học trong trường lớp và ngoài xã hội
- Nghe theo lời khuyên của Bác, Lê Nin...
- Học để có đủ kiến thức đáp ứng nhu cầu xã hội hôm nay và mai sau.

. Đề 2.

Hãy chứng minh rằng bảo vệ rừng là bảo vệ cuộc sống của chúng ta.

a. Mở bài:

- Giới thiệu về rừng và khái quát vai trò của rừng đối với cuộc sống con người: là đối tượng rất được quan tâm, đặc biệt trong thời gian gần đây.
- Sơ lược về vấn đề bảo vệ rừng: là nhiệm vụ cấp bách, liên quan đến sự sống còn của nhân loại, nhất là trong những năm trở lại đây.

b. Thân bài:

* Nêu định nghĩa về rừng: là hệ sinh thái, có nhiều cây cối lâu năm, nhiều loài động vật quý hiếm...

* Lợi ích của rừng:

- Cân bằng sinh thái:

+ Là nguồn chủ yếu cung cấp ô-xi cho con người, làm sạch không khí....

+ Là nhân tố tự nhiên chống xói mòn đất, bảo vệ đất....

* Bảo vệ rừng là bảo vệ cuộc sống của chúng ta:

- Bảo vệ rừng là bảo vệ nguồn dưỡng khí cho sự sống.

- Bảo vệ rừng là bảo vệ con người khỏi những thiên tai.

- Bảo vệ rừng là đang gìn giữ cho những lợi ích lâu dài của cả cộng đồng...

* Rút ra bài học về bảo vệ rừng:

- Trong những năm gần đây rừng đang bị tàn phá nghiêm trọng.

- Bảo vệ rừng trở thành nhiệm vụ cấp bách.

- Cần bảo vệ rừng bằng nhiều biện pháp: chống phá rừng, trồng rừng...

c. Kết bài:

- Trách nhiệm của bản thân đối với việc bảo vệ rừng: đó là trách nhiệm của tất cả mọi người.

ĐỀ 3: Dân gian có câu tục ngữ “ *Gần mực thì đen, gần đèn thì sáng*”. Chứng minh nội dung câu tục ngữ đó .

a. Mở bài:

- Nhân dân ta đã rút ra kết luận đúng đắn về môi trường xã hội mà mình đang sống, đặc biệt là mối quan hệ bạn bè có tác dụng quan trọng đối với nhân cách của con người.

- Kết luận ấy đã đúc kết lại thành câu tục ngữ: “ *Gần mực thì đen, gần đèn thì sáng*”.

b. Thân bài:

1/Lập luận giải thích.

Mực có màu đen thường tượng trưng cho cái xấu, những điều không tốt. Một khi đã bị mực dây vào là dơ và khó tẩy vô cùng. (Nói rõ mực ở đây là mực Tàu bằng thoi mà người Việt ngày xưa thường dùng, khi viết phải mài nên dễ bị dây vào). Khi đã sống trong hoặc kết bạn với những người thuộc dạng “mực” thì con người ta khó mà tốt được. Đèn tỏa ánh sáng đến mọi nơi, ánh sáng của nó xua đi những điều tăm tối. Do đó đèn tượng trưng môi trường tốt, người bạn tốt mà khi tiếp xúc ta sẽ noi theo những tấm gương đó để cố gắng

2/ Luận điểm chứng minh.

+ Luận cứ 1: Nếu ta sinh ra trong gia đình có ông bà, cha mẹ là những người không đạo đức, không biết làm gương cho con cháu thì ta ảnh hưởng ngay.

+ Luận cứ 2: Khi đến trường, đi học, tiếp xúc với các bạn mà chưa chắc tốt. rủ rê chơi bời.

+ Luận cứ 3: Ra ngoài xã hội, những trò ăn chơi, những cạm bẫy khiến ta sa đà. Thử hỏi như thế thì làm sao ta có thể tốt được. Khi đã dính vào nó thì khó từ bỏ và xóa đi được. Ngày xưa, mẹ của Mạnh Tử đã từng chuyển nhà 3 lần để dạy con, bà nhận thấy rõ: *“sống trong môi trường xấu sẽ làm ta trở thành người xấu-là gánh nặng của xã hội”*

- Ngược lại với “mực” là “đèn”-ngươi bạn tốt, môi trường tốt. *Khi sống trong môi trường tốt, chơi với những người bạn tốt thì đương nhiên, ta sẽ có đạo đức và là người có ích cho xã hội.* Bởi vậy ông cha ta có câu: *“Ở chọn nơi, chơi chọn bạn”*

- Liên hệ một số câu ca dao, tục ngữ có nội dung tương tự.

- Có những lúc gần mực chưa chắc đen, gần đèn chưa chắc rạng. Tất cả chỉ là do ta quyết định.

c. Kết bài:

- Chúng ta cần phải mang ngọn đèn chân lý để soi sáng cho những giọt mực làm lỗi, cũng nên bắt chước các ngọn đèn tốt để con người ta hoàn thiện hơn, là công dân có ích cho xã hội”

- Ý nghĩa chung của câu tục ngữ đối với em và mọi người.

Đề 4: Hãy chứng minh rằng cuộc sống của chúng ta sẽ bị tổn hại rất lớn nếu mỗi người không có ý thức bảo vệ môi trường sống.

a.MB:

-Dẫn dắt: mối quan hệ giữa môi trường vs đời sống con người

- Nêu vấn đề: Trích câu trong đề bài

b. TB:

+Luận điểm 1: Môi trường sống là tất cả những gì có trong tự nhiên và tất cả những gì thân thuộc nhất đối vs cuộc sống của con ng

Dẫn chứng: -Bầu trời

-Nước

-Thảm thực vật

-> Môi trường sống là những gì quyết định sự sống của con người trên Trái Đất những gì con người làm cho môi trường chính là làm cho bản thân họ.

+Luận điểm 2: Môi trường hiện nay đang bị ô nhiễm nghiêm trọng

Luận cứ 1: thứ nhất là sự ô nhiễm bầu không khí

N/ nhân: - Nguồn độc hại xả ra từ các phương tiện giao thông

- Khói độc chất thải từ các nhà máy

Hậu quả: -trước mắt: con ng hít phải..... blal blal tự suy nghĩ

-Lâu dài: hiệu ứng nhà kính, thủng tầng ozon

Luận cứ 2: Sự ô nhiễm nguồn nước

nguyên nhân: - Người dân xả rác

- Các nhà máy xí nghiệp xả nước thải không qua xử lí

- Dầu tràn từ các con tàu ven biển

Hậu quả: - với sức khỏe con người

- Ô nhiễm môi trường mất cảnh quan đẹp

Luận cứ 3: Thảm thực vật vẫn ngày càng co hẹp lại

Nguyên nhân: - quá trình đô thị hóa diễn ra nhanh

- nạn chặt phá rừng ngày càng nghiêm trọng

Hậu quả: - Môi trường không khí ngột ngạt

- Lũ lụt, xói mòn đất, hạn hán

- Tác động xấu đến bầu không khí, nguồn sống của con người

=> Môi trường sống bị đe dọa nghiêm trọng => Cuộc sống của con người càng trở nên khó khăn hơn phải đối đầu với những vấn đề, ảnh hưởng từ môi trường lên cuộc sống của họ

+ Luận điểm 3: Giải pháp thân thiện vs môi trường

- Nhận thức

- Hành động: - Tuyên truyền cho tất cả mọi người ý thức giữ gìn bảo vệ môi trường, chăm sóc nhà cửa khu phố

- Tích cực trồng cây gây rừng

=> Những hành động này nhằm cải tạo môi trường phát triển điều kiện sống của mỗi chúng ta

c. KB:

- Khẳng định

- Kêu gọi ý thức giữ gìn, bảo vệ môi trường

ĐỀ 5: Chứng minh rằng bảo vệ môi trường thiên nhiên là bảo vệ cuộc sống của con người

Môi trường sống của con người đang ngày càng bị ô nhiễm nặng nề, đặc biệt là ở các nước đang phát triển như Việt Nam.

Em hãy bày tỏ hiểu biết của mình về vấn đề trên?

a. Mở bài

Vấn đề môi trường sống của con người trên trái đất đã và đang bị ô nhiễm là một vấn đề cấp bách đối với bất kỳ quốc gia nào. Vì nó gây ra những hiện tượng biến đổi khí hậu dẫn đến những thảm họa thiên tai khủng khiếp. Ở Việt Nam sự ô nhiễm môi trường là báo động. Chúng ta cần nhận thức vấn đề này như thế nào? Thực trạng, nguyên nhân, hậu quả, và giải pháp để giải quyết vấn đề này thế nào, chúng ta hãy cùng bàn luận.

b. Thân bài

Môi trường sống của con người là một khái niệm rộng. Nó bao gồm tất cả các yếu tố tự nhiên và vật chất nhân tạo bao quanh con người, có ảnh hưởng đến cuộc sống, sản xuất, sự tồn tại, phát triển của con người và mọi sinh vật trên trái đất. Môi trường có hai loại chính: đó là môi trường tự nhiên và môi trường xã hội.

Môi trường tự nhiên: bao gồm các thành phần tự nhiên như địa hình, địa chất, đất trồng, khí hậu, nước, sinh vật,...
Môi trường xã hội: là tổng thể các mối quan hệ giữa con người với con người, quan hệ cá nhân với cộng đồng thể hiện bằng luật pháp, thể chế, cam kết, quy định,...

*** Hiện trạng môi trường sống của chúng ta**

- Ô nhiễm nguồn không khí: các nhà máy đã và đang thải ra môi trường không khí một nguồn cacbonic khổng lồ, các loại axit, các loại khí gây hiệu ứng nhà kính, khói bụi xe hơi và các loại động cơ khác,... đã ảnh hưởng xấu đến sức khỏe và chất lượng cuộc sống của con người, nó gây ra nhiều bệnh về đường hô hấp,...

- Ô nhiễm nguồn nước: hiện nay thế giới và đặc biệt là Việt Nam đã bị ô nhiễm nguồn nước, nhu cầu về nước uống và nước sinh hoạt ở nhiều vùng miền đang bị thiếu nghiêm trọng, số lượng người được sử dụng nước sạch chiếm tỉ lệ không lớn. Các nguồn nước: ao, hồ, sông, suối, biển cả đại dương, nguồn nước ngầm, nước mưa,...

- Ô nhiễm nguồn đất: đất đai ngày càng bị thoái hóa, bị rửa trôi, rác thải công nghiệp, rác thải sinh hoạt, rác thải bệnh viện,... đã và đang làm cho nguồn đất đai bị cạn kiệt, khô cằn....

- Ô nhiễm về ánh sáng, âm thanh tiếng ồn tại các đô thị lớn trong các dịp lễ tết của VN&TG thì sự quá tải về cường độ và loại ánh sáng... đã gây ra các bệnh lí về mắt: âm thanh của các loại động cơ quá lớn đặc biệt ở các đô thị lớn cũng ảnh hưởng rất nhiều đến chất lượng cuộc sống của con người.

*** Nguyên nhân - Hậu quả**

Nguyên nhân khách quan:

- Tình trạng nóng lên của trái đất gây ra những biến động lớn về khí hậu toàn cầu dẫn đến các hiểm họa thiên tai ngày càng khủng khiếp: lũ lụt, động đất, sóng thần, hạn hán, nhiệt độ quá cao hoặc quá thấp...
- Tình trạng chặt phá rừng đầu nguồn, rừng phòng hộ, diện tích bao phủ bị giảm nghiêm trọng, nó gây ra biến đổi khí hậu: ví dụ bão lũ tại các tỉnh miền Trung Việt Nam tháng 10 năm 2009 gây ra những hậu quả nghiêm trọng về người và tài sản quốc dân...
- Luật pháp chưa thực sự nghiêm minh, chưa đủ mạnh để ngăn chặn mọi sự vi phạm pháp luật về bảo vệ môi trường...

Nguyên nhân chủ quan:

- Ý thức của con người không tôn trọng luật pháp bảo vệ môi trường.
- Vì lợi nhuận kinh tế trước mắt mà các công ti, nhà máy xí nghiệp đã bất chấp luật pháp thải ra môi trường, nước thải công nghiệp chưa qua xử lí, rác thải công nghiệp, rác thải y tế, rác thải sinh hoạt không phân huỷ được,...
- Nhận thức của con người về ô nhiễm môi trường còn rất hạn chế...

Hậu quả

- Ô nhiễm môi trường nước – sản xuất, sinh hoạt bị ảnh hưởng nghiêm trọng. Nhiều loại dịch bệnh xuất hiện...
- Ô nhiễm môi trường đất ảnh hưởng xấu đến cây trồng, vật nuôi và con người.
- Ô nhiễm môi trường không khí: gây ra rất nhiều loại bệnh về đường hô hấp....

*** Giải pháp**

- Khắc phục những nguyên nhân trên (phân tích và dẫn chứng)
- Nêu một số quốc gia, thành phố, các vùng miền trên thế giới và Việt Nam có môi trường xanh - sạch - đẹp để lấy làm mô hình áp dụng cho những nơi có môi trường ô nhiễm.
- Hệ thống pháp lí, chế tài nghiêm minh để xử phạt thích đáng cho các cá nhân và tổ chức vi phạm.
- Giáo dục ý thức cộng đồng về bảo vệ môi trường.

c. Kết bài

- Việt Nam - một nước đang phát triển, vấn đề ô nhiễm môi trường là 1 vấn đề hết sức cấp bách...
- Cần phải thực hiện các giải pháp trên một cách đồng bộ, thường xuyên để khắc phục những hậu quả của sự ô nhiễm môi trường, tạo ra mt sống trong lành cho con người,...
- Bài học cho mỗi người dân Việt Nam.

Đề 6: Hãy trình bày nổi bật lối sống vô cùng thanh bạch và giản dị của Bác Hồ

I/Mở bài

- Giới thiệu vấn đề: Lối sống vô cùng giản dị, thanh bạch của Bác Hồ.
- Hoàn cảnh: Thời chống Pháp, Mỹ, trong thời kỳ xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc...

II/Thân bài

1. Lí lẽ: Điều rất quan trọng cần phải làm nổi bật là sự nhất quán giữa đời hoạt động chính trị lay trời chuyển đất với đời sống bình thường vô cùng giản dị và khiêm tốn của Hồ Chủ tịch

2. Dẫn chứng:

a) Dẫn chứng 1: Con người của Bác, đời sống của Bác giản dị như thế nào, mọi người chúng ta đều biết: bữa cơm, đồ dùng, cái nhà, lối sống. Bữa cơm chỉ có vài ba món rất đơn giản, lúc ăn Bác không để rơi vãi một hạt cơm, ăn xong, cái bát bao giờ cũng sạch và thức ăn còn lại thì được sắp xếp tươm tất. Ở việc làm nhỏ đó, chúng ta càng thấy Bác quý trọng **biết bao kết quả sản xuất của con người và kính trọng như thế nào người phục vụ...**

b) Dẫn chứng 2: Cái nhà sàn của Bác vên vện chỉ có vài ba phòng và trong lúc tâm hồn của Bác lộng gió thời đại, thì cái nhà nhỏ đó luôn luôn lộng gió và ánh sáng, phảng phất hương thơm của hoa vườn, một đời sống như vậy thanh bạch và tao nhã biết bao!...

c) Dẫn chứng 3: Trong đời sống của mình, việc gì Bác tự làm được thì không cần người giúp, cho nên bên cạnh Bác người giúp việc và phục vụ có thể đếm trên đầu ngón tay, và Bác đã đặt cho số đồng chí đi những cái tên mà gộp lại là ý chí chiến đấu và chiến thắng: Trường, Kỳ, Kháng, Chiến, Nhất, Định, Thắng, Lợi!...

d) Dẫn chứng 4: Những câu ca ngợi lối sống vô cùng giản dị của Bác Hồ:

"Nhà Bác đơn sơ mộ góc vườn
Gỗ thường mộc mạc chẳng mùi sơn
Giường mây chiếu cói đơn chăn gối
Tủ nhỏ vừa treo mấy áo sờn

... ..

Bác để tình thương cho chúng con
Một đời thanh bạch chẳng vàng son
Mong manh áo vải hồn muôn trượng
Hơn tượng đồng phơi những lối mòn"

Trong thơ của mình, Bác cũng nhiều lần nói lên quan niệm và cách sống giản dị như thế:

" Sống quen thanh đạm nhẹ người
Việc làm thẳng ruộng ngày dài ung dung".

III/Kết bài

- Nêu nhận xét chung vấn đề: Lối sống vô cùng giản dị, thanh bạch của Bác Hồ.
- Rút ra bài học (hoặc mở rộng): Kính yêu và sống theo tấm gương của Bác

Văn giải thích

Đề 1: " Mùa xuân là tết trồng cây

Làm cho đất nước càng ngày càng xuân"

Bác Hồ khuyên chúng ta điều gì qua hai dòng thơ này? Vì sao việc trồng cây trong mùa xuân của đất nước lại có thể góp phần tạo nên mùa xuân của đất nước?

1.MB:

- Dẫn dắt vấn đề: Cứ vào mùa xuân hằng năm, trên khắp mọi miền đất nước, phong trào trồng cây vào mùa xuân đã trở thành một truyền thống tốt đẹp của dân tộc VN.
- Giới thiệu vấn đề cần giải thích: dẫn lời kêu gọi của Bác.

2.TB:

a. L Đ 1: Nội dung lời khuyên của Bác (Hiểu lời khuyên của Bác như thế nào?)

- Mùa xuân đất trời tươi đẹp, là dịp để mọi người vui chơi sau một năm làm việc vất vả. Mùa xuân cũng là mùa có khí hậu phù hợp cho cây cối phát triển, thích hợp nhất cho việc trồng cây.
- Trên cơ sở đó, Bác Hồ mong muốn mọi người vui xuân nhưng cũng cần thời gian dành cho trồng cây, làm cho ngày xuân trở thành ngày hội trồng cây trên cả nước.
- Khi việc trồng cây trở thành ngày hội đầu năm, đất nước sẽ càng giàu đẹp hơn, mùa xuân sẽ càng có ý nghĩa hơn.

b.L Đ 2: Ý nghĩa lời khuyên (Vì sao Bác muốn việc trồng cây vào mùa xuân trở thành một ngày Tết?)

- Tổ chức ngày hội trồng cây vào mùa xuân vừa tranh thủ được sức LĐ khi mọi người đã hoàn thành công việc của năm cũ, chưa bước vào công việc của năm mới.
- Trồng cây vào mùa xuân cây dễ sống, dễ phát triển tạo nên sức sống mới.
- Khi trồng cây đã trở thành truyền thống, việc trồng cây sẽ giúp cho lá phổi xanh của đất nước thêm dồi dào sức

sống, bầu không khí thêm trong lành, môi trường sống của con người thêm tốt đẹp.

- Trồng được nhiều cây, nhân dân ta có thêm nhiều nguyên liệu phục vụ cho đời sống.

* Tạo ra được “ Tết trồng cây”, cuộc sống của nhân dân ngày thêm tốt đẹp, đất nước ngày càng giàu mạnh, đất nước ngày càng xuân.

3. KB:

- Đề lời kêu gọi trồng cây có sức thuyết phục, BH là người gương mẫu trong việc trồng cây, chăm bón cây mà khu vườn Bác ở là một hình ảnh tiêu biểu.

- Hiểu được ý nghĩa trong lời kêu gọi của Bác, mọi người, bản thân, tích cực tham gia trồng cây và chăm sóc cây, nhất là vào dịp Tết.

Đề 2.

“Nhiều điều phủ lấy giá gương

Người trong một nước phải thương nhau cùng”.

Em hiểu người xưa muốn nhắn nhủ điều gì qua câu ca dao ấy?

a. Mở bài:

- Giới thiệu truyền thống tương thân, tương ái của dân tộc: là truyền thống lâu đời, thể hiện những đạo lý tốt đẹp của dân tộc.

- Giới thiệu, trích dẫn bài ca dao.

b. Thân bài:

1 Giải thích ý nghĩa của câu ca dao.

- Nghĩa đen: *Nhiều điều*: tấm vải đỏ, *nhiều điều phủ lấy giá gương* tấm vải đỏ che phủ, bao bọc, bảo vệ gương.

- Nghĩa bóng: Lời khuyên của dân gian: Mọi người phải biết đoàn kết, thương yêu nhau. Tinh thần đoàn kết thương yêu nhau là truyền thống của dân tộc.

2/Tại sao lại phải sống đoàn kết, thương yêu nhau?

- Đề cùng chia sẻ những khó khăn trong cuộc sống lao động: chống bão lũ, hạn hán....

- Đề cùng chống giặc ngoại xâm...

- Đề cùng chia sẻ những khó khăn trong cuộc sống sinh hoạt: những người nghèo, nạn nhân chất độc màu da cam, những trẻ em mắc bệnh tim bẩm sinh, trẻ em ung thư....(có thể dẫn một số câu tục ngữ, ca dao có nội dung tương tự)

3/Cần phải làm gì để thực hiện lời dạy của người xưa?

- Thương yêu đùm bọc và sống có trách nhiệm với chính những người thân yêu trong gia đình, hàng xóm...

- Sống có trách nhiệm với cộng đồng: tham gia các phong trào ủng hộ, các hoạt động từ thiện....

4 Liên hệ bản thân:

- Là học sinh, em có thể làm gì để thực hiện lời khuyên của dân gian (yêu thương đoàn kết với bạn bè trong lớp, tham gia các hoạt động ủng hộ, quyên góp...)

c. Kết bài:

- Khẳng định giá trị của bài ca dao: Thể hiện được truyền thống tương thân tương ái quý báu của dân tộc.

- Khẳng định rằng truyền thống tốt đẹp ấy sẽ được thế hệ trẻ hôm nay tiếp nối và phát huy.

Đề 3 :Hãy giải thích ý nghĩa của câu tục ngữ: Thất bại là mẹ thành công.

I/MB:

- Giới thiệu vấn đề: Thất bại là mẹ thành công

Trong cuộc sống mấy ai ko từng gặp thất bại. Có những người không thể tự đứng lên sau mỗi lần vấp ngã của chính bản thân mình. Để khuyên nhủ, động viên, nhắc nhở, tục ngữ có câu:"Thất bại là mẹ thành công"

II/TB:

1. Giải thích:

- Giải thích nghĩa đen:

* Trước hết, ta phải hiểu “thất bại” là gì? Thất bại chính là những lần vấp ngã, là khi công việc của ta gặp khó khăn, không có kết quả tốt như chúng ta mong đợi.

* Còn thành công thì lại trái ngược lại. Thành công có nghĩa là đạt được những kết quả mà ta mong muốn và hoàn thành công việc ấy một cách thuận lợi và tốt đẹp.

* Mẹ là những người sinh ra con, nhờ có mẹ mới có con cũng như có thất bại mới có thành công

- Giải thích nghĩa bóng của luận điểm:

* Trong đời, ai cũng phải có đôi lần thất bại.Thực ra chẳng có ai muốn thất bại cả.

Nhưng khi đã thất bại thì thường có 2 loại người với 2 phản ứng khác nhau :

- Có người bỏ cuộc như con chim khi trúng tên thì sợ cây cung.

- Có những người lại quyết tâm làm lại.Chính khi bắt đầu làm lại người ta mới phân tích, mổ xẻ nguyên nhân của thất bại để tránh bị thất bại lần nữa.Và qua đó người ta có được những bài học cũng như kinh nghiệm quý báu để công việc trở nên tiến triển tốt hơn

* Từ những ý nghĩa trên, ông cha ta muốn nhắn nhủ với chúng ta rằng: Chính những thất bại trong cuộc sống sẽ giúp ta thành công trên đường đời

2. Tại sao thất bại lại là mẹ thành công?

- Sự mâu thuẫn: Mới đầu ta thấy câu nói trên có vẻ mâu thuẫn với nhau. Thất bại và thành công là hai chuyện trái ngược nhau hoàn toàn, không hề có liên hệ gì với nhau cả. Nhưng sau một hồi suy ngẫm, ta thấy được rằng câu tục ngữ này chẳng hề vô lý chút nào cả mà trái lại, nó rất liên kết với nhau

- Nguyên nhân:Bởi vì sau khi mỗi lần thất bại, ta sẽ tìm ra nguyên nhân dẫn đến những sai sót của ta, từ đó rút ra được những kinh nghiệm quý báu, giúp ta tránh phạm những sai lầm đó nữa và ngày càng tiến tới bước đường thành công hơn

3. Tác dụng của thất bại đối với người ko có ý chí và người có ý chí:

* Đối với những người dễ nản chí thì câu nói này có vẻ như sai nhưng đối với những người kiên trì và bền chí thì chắc chắn đúng. Để đạt được thành công thì những vấp ngã thiếu sót hầu như không thể tránh khỏi. Đó là một điều tất yếu. Thất bại còn giúp ta rèn luyện ý chí, giúp ta tự tin và bản lĩnh hơn

* D/c: - Khi chúng ta còn thơ bé, trong những lần chập chững biết đi, chẳng phải chúng ta đã té ngã bao nhiêu lần ư? Trong lúc tập chạy xe đạp, có phải bạn đã té xe đến độ trầy cả chân sao? Nếu những lúc ấy ta buông xuôi thì có lẽ đến giờ chúng ta vẫn chưa biết đi, chưa biết lái xe đạp đấy.

- Để phát triển khái niệm những lợi ích của sự thất bại, Trường đại học Penn State đã có một khóa học cho những sinh viên sắp ra trường gọi là “Thất bại 101”. Sinh viên có thể gặp những rủi ro khi làm thí nghiệm. Và càng gặp nhiều thất bại, họ sẽ càng nhanh chóng lấy được chứng chỉ loại A;
- Nhà bác học Loius Pasture lúc còn nhỏ là một học sinh trung bình. Về môn Hoá, ông đứng hạng 15 trong tổng số 22 học sinh. Sự thất bại đó không làm ông nản lòng mà còn là động lực để giúp ông vươn cao, trở thành nhà bác học nổi tiếng;
- Nhà bác học Edison cũng đã từng thất bại hàng nghìn lần trước khi phát minh ra bóng đèn điện;
- Soichiro Honda, người sáng lập ra hãng Honda đã nói rằng: “Nhiều người mơ ước mình sẽ thành công. Nhưng hẳn ít người hiểu rằng thành công chỉ có thể đến với bạn sau rất nhiều thất bại liên tiếp và sự tự xem xét nội quan. Thành công chỉ đại diện cho số 1% kết quả công việc mà bạn đạt được từ 99% khác được gọi là sự thất bại”.

III/KB:

- Khẳng định tính đúng đắn của vấn đề
- Bài học cho bản thân: Vậy xin chớ lo sợ thất bại. Điều đáng sợ hơn là bạn không thể tự đứng dậy sau mỗi vấp ngã của chính mình.

Đề 4: dân gian ta có câu ”Lời nói gói vàng” đồng thời lại có câu “Lời nói chẳng mất tiền mua, lựa lời mà nói cho vừa lòng nhau”.....

+ MB:

- Lời nói là công cụ giúp con người chúng ta giao tiếp với nhau, làm cho người gần người hơn.
- Dân gian đã đúc kết những câu nói rất hay về tầm quan trọng của lời nói như “ Lời nói gói vàng”, “ Lời nói chẳng mất tiền mua. Lựa lời mà nói cho vừa lòng nhau.”

+TB:

1. Nghĩa đen

- Lời nói là chuỗi âm thanh do con người phát ra trong hoạt động giao tiếp.
- Vàng là một thứ kim loại quý giá, được xem như là tài sản của con người. Câu tục ngữ so sánh lời nói có giá trị như một thứ của cải, tài sản quý giá của con người.

2. Vì sao lời nói lại quý giá đến như vậy?

- Lời nói trước hết là một phương tiện để đánh dấu một bước tiến hóa của loài người.
- Nhờ có lời nói mà con người có thể diễn đạt những tâm tư, tình cảm, nguyện vọng của bản thân cho người khác biết mà không cần phải ghi chép mất nhiều thời gian.
- Lời nói ra rất quan trọng. Nó có thể khiến một người thành công hay thất bại trong công việc. Dẫn chứng: việc thuyết phục một đối tác kí hợp đồng phải cần có những lời nói khôn khéo và thuyết phục. Lời nói còn là một thước đo trình độ văn hóa của con người. Sẽ chẳng ai đánh giá cao một con người ăn nói hàm hồ, thô tục. Ngược lại, một lời nói ngọt ngào, vừa lòng đẹp ý người nghe sẽ được đánh giá là một người có học thức, có văn hóa. Người ta thường nói:

“ Đất xấu trồng cây khăng khiu

Những người thô tục nói điều phàm phu

Đất tốt trồng cây rườm rà

Những người thanh lịch nói ra dịu dàng.”

- Người Việt Nam rất xem trọng lễ nghĩa, thế nên mỗi khi gặp nhau người ta thường chào hỏi nhau rất lịch sự: “Lời chào cao hơn mâm cỗ”

3. Chúng ta phải làm thế nào để phát huy giá trị của lời nói?

- Lời nói là một thứ của cải vô giá của mỗi con người chúng ta mà không phải có tiền là mua được. Đó là một tài sản vô hình, không nhìn thấy được, không thể mua bán được; “Lời nói chẳng mất tiền mua”

- Một lời nói ra thì không thể nào thu hồi lại được. Chính vì thế mà mỗi chúng ta phải cẩn thận trong việc phát ngôn: “Lựa lời mà nói cho vừa lòng nhau”.

- Nói ra thì dễ nhưng nói thế nào cho vừa lòng đẹp ý người nghe là cả một nghệ thuật không phải tự nhiên mà có được, mà nó đòi hỏi chúng ta phải trải qua một quá trình rèn luyện lâu dài. Người xưa thường dạy “Trước khi nói phải uốn lưỡi bảy lần” quả không sai.

Đề 5: Giải thích lời khuyên của Lê-nin: “*Học, học nữa, học mãi*”

a. Mở bài:

- Giới thiệu vai trò của việc học tập đối với mỗi con người: Là công việc quan trọng, không học tập không thể thành người có ích.

- Đặt vấn đề: Vậy cần học tập như thế nào?

- Giới thiệu và trích dẫn lời khuyên của Lê-nin.

b. Thân bài:

1/*Học, học nữa, học mãi* nghĩa là như thế nào?

- Lời khuyên ngắn gọn như một khẩu hiệu thúc giục mỗi người học tập.

Lời khuyên chia thành ba ý mang tính tăng cấp:

+ Học: Thúc giục con người bắt đầu công việc học tập, tìm hiểu và chiếm lĩnh tri thức.

+ Học nữa: Về trước đã thúc giục ta bắt đầu học tập, về thứ hai thúc giục ta tiếp tục học tập, *học nữa* mang hàm ý là đã học rồi, nhưng cần tiếp tục học thêm nữa.

+ Học mãi: Về thứ ba khẳng định một vấn đề quan trọng về công việc học tập. Học tập là công việc suốt đời, mãi mãi, con người cần phải luôn luôn học hỏi ngay cả khi mình đã có được một vị trí nhất định trong xã hội.

2/Tại sao phải *Học, học nữa, học mãi*.

- Bởi học tập là con đường giúp chúng ta tồn tại và sống tốt trong xã hội.

- Bởi xã hội luôn luôn vận động, cái mới luôn được sinh ra, nếu không chịu khó học hỏi, ta sẽ nhanh chóng lạc hậu về kiến thức.

- Bởi cuộc sống có rất nhiều người tài giỏi, nếu ta không nỗ lực học tập ta sẽ thua kém họ, tự làm mất đi vị trí của mình trong cuộc sống.

3/ Học ở đâu và học như thế nào?

- Học trên lớp, trong sách vở, học ở thầy cô, bạn bè, cuộc sống...

- Khi không còn ngồi trên ghế nhà trường, ta vẫn có thể học thêm trong sách vở, trong cuộc sống, trong công việc....

- Có thể học trong lúc làm việc, trong lúc nhàn rỗi...

4/ Liên hệ: Bản thân và bạn bè đã và đang vận dụng câu nói của Lê-nin ra sao (không ngừng học tập, học lẫn nhau, tìm sách vở bổ trợ...)

c. Kết bài:

- Khẳng định tính đúng đắn và tiến bộ trong lời khuyên của Lê-nin: đó là lời khuyên đúng đắn và có ích đối với mọi người, đặc biệt là lứa tuổi học sinh chúng ta.
- “Đường đời là cái thang không nấc chót. Việc học là cuốn sách không trang cuối”. Mỗi người hãy coi học tập là niềm vui, hạnh phúc của đời mình.